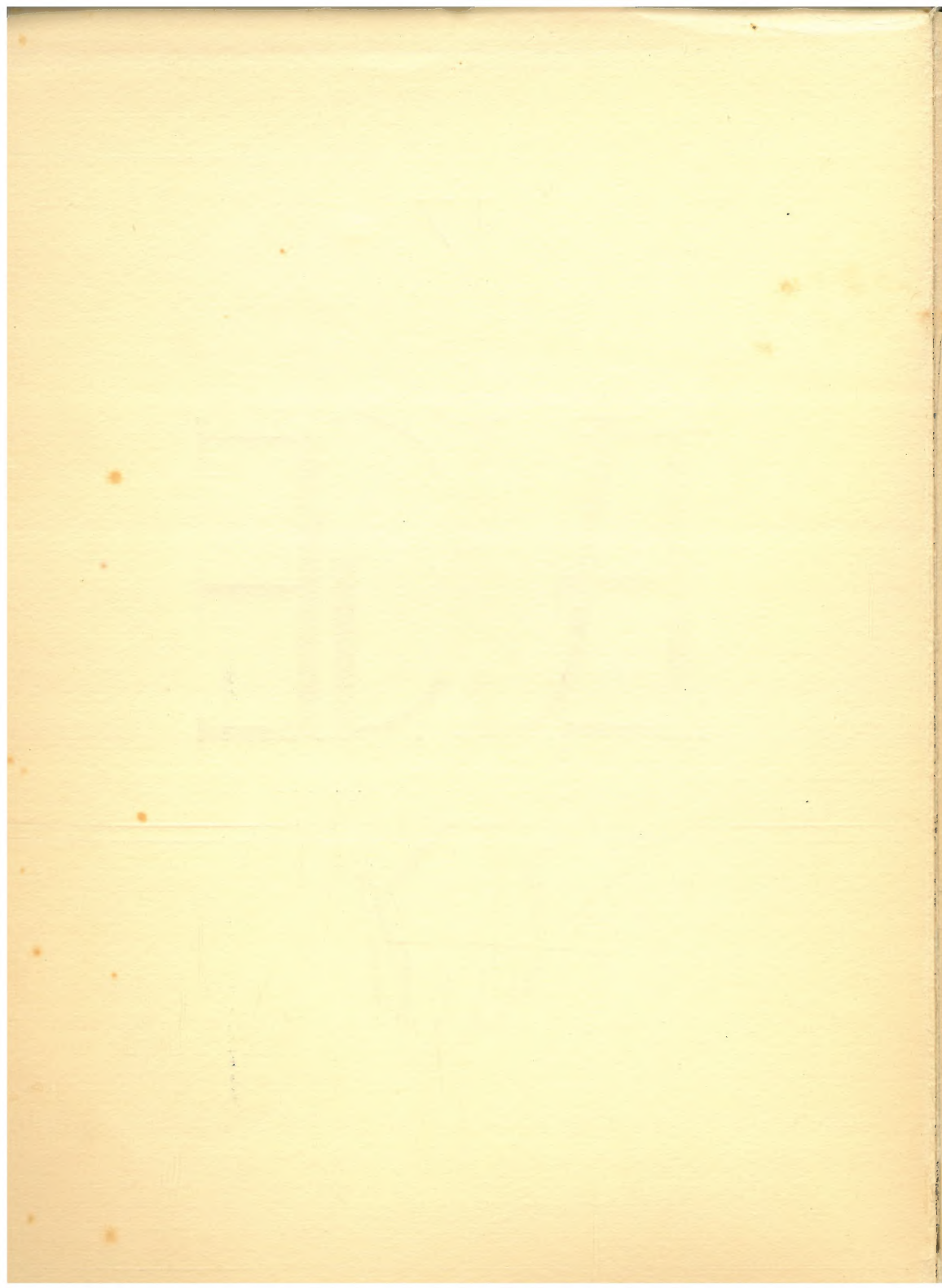

17

AGE

DONAVIT MN. MANUEL VALLS i SERRA

SEMINARIO CONCILIAR DE BARCELONA

=====

Fascículo 17º .....Noviembre de 1.960.

I N D I C E

Primera Parte

Qué es el niño	1
Anant cap a un Post-Catecisme	16
Els manuals de Catecisme	21

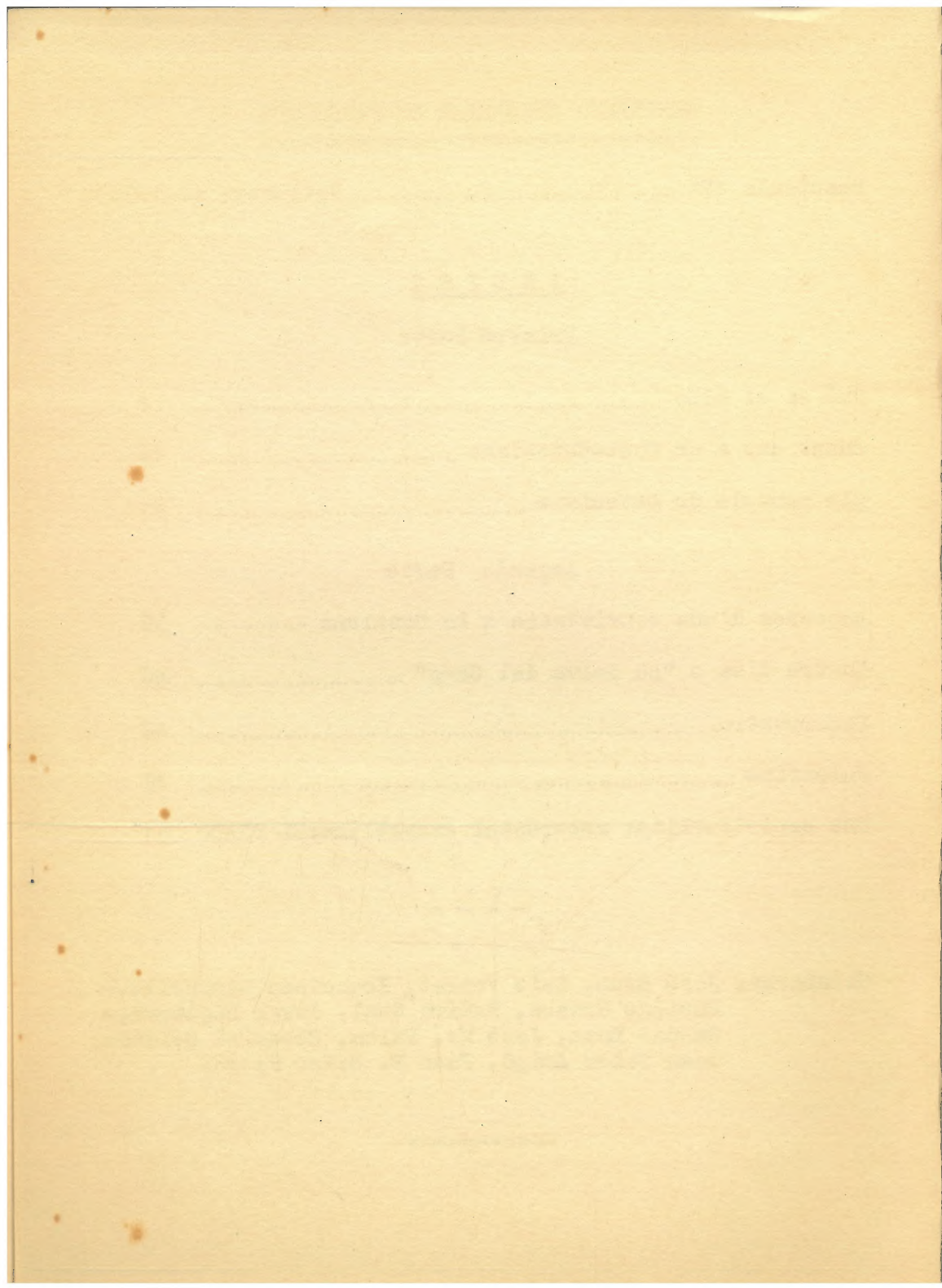
Segunda Parte

Aspectes d'una convivència a la Catalana	36
Quatre dies a "La Selva del Camp"	40
Somorrostro.....	42
Palestina	47
Una espiritualitat sacerdotal evangèlica:EL PRADO	51

- - - -

Colaboran: José Breu, Luís Ferret, Francisco Gironella,-
Enrique Grases, Ramiro Gual, Jorge Ligüerre,-
Gaspar Mora, José Ma. Palom, Ezequiel Sendrós,
Juan Soler Amigó, Juan F. Soler Piera.

=====

PRIMERA PARTE

Concluimos el estudio sobre el CATECISMO iniciado en el número anterior con la publicación de tres artículos de orientación concreta. El primero da una visión teórico-práctica de la psicología infantil en función de su pedagogía. El segundo trata del problema del Catecismo enfocado ya hacia un Post-Catecismo. Finalmente, el tercero muestra la puesta en práctica de los estudios de pedagogía infantil, en varios de los textos de Catecismo publicados últimamente.

.....

¿QUE ES EL NIÑO?

=====

Dividimos el presente trabajo en tres capítulos: la Inteligencia, la Afectividad y el Aprendizaje. Bajo estos tres puntos de vista, vamos a estudiar al niño como sujeto de la Catequesis; entendiendo por tal, la enseñanza del Catecismo en sus respectivos grados. Por lo tanto, la edad del niño objeto de este artículo oscilará desde los 6-7 años hasta los 12 - 13.

La división que hacemos -en estos tres capítulos-, no se da en la realidad. El niño es un TODO. Cada una de las partes no tiene razón de ser, no se da, sino en función de este UNO INTEGRAL. Es ésta una idea fundamental que no hay que olvidar cuando se estudia al niño, aunque sea parcialmente. No hay que olvidarla tampoco al leer este trabajo - en el que, como se comprenderá fácilmente, la división es puramente convencional, en orden a facilitar un estudio metodológico del tema.

I.- INTELIGENCIA

ATENCION.

En todo proceso intelectual de alguna realidad, ocupa un lugar preeminente la atención. Es por ella, que la mente actúa sobre un objeto. Y así, quien permanece atento - multiplica en gran manera su capacidad de conocer con claridad, ordenar naturalmente sus pensamientos y recordar - con precisión. La dificultad en comprender radica muchas veces no en la capacidad intelectual, sino en la falta de una adecuada atención.

El educador, por tanto, deberá conseguir en todo momento la atención de sus oyentes. Uno de los factores más importantes en la atención es el interés, cuyo aspecto se desarrollará más adelante.

MEMORIA.

Esta atención es también la primera ley para que el niño no sólo entienda, sino que, asimismo, recuerdo de lo aprendido anteriormente. Pero esto no es suficiente para memorizar. Es necesario además que clasifique las diversas

nociones que han impresionado su cerebro. Para conseguirlo puede ser muy útil el explicar los diversos temas por medio de cuadros sinópticos. Estos ayudan por su orden lógico que ilumina la inteligencia y por su disposición que estimula el sentido de la vista. Al mismo tiempo, se precisa que estas mismas nociones sean asociadas a otras ya integradas en la memoria. Esta asociación podrá conseguirse de diversas maneras. Una de las cuales, puede consistir en la misma lógica de las cosas. A la idea de comida, por ejemplo, se une naturalmente la de pan, carne y, en general, la de cualquier alimento sólido o líquido. Otras formas de obtener la asociación consisten en utilizar la analogía de los sonidos en las palabras, y también, en la formación de ritmos.

Así se llegan a retener listas de palabras, mediante la unión de las primeras sílabas de las mismas en una única expresión. Sin embargo, no conviene abusar de estos juegos de vocablos. Debe tenderse a que las asociaciones de ideas sean lo más lógicas y naturales posibles. Es preciso tener también en cuenta, que la memoria es favorecida por las leyes de semejanza, contigüidad, proximidad, frecuencia, contraste e intensidad de los diversos estímulos.

En cambio, determinadas condiciones obstaculizan la actividad mnémica. Y así, cuando dos detalles se han asociado entre sí formando una unidad, es más difícil enlazar un nuevo detalle con cualquiera de los anteriores, que si se hubiera hecho al principio. Asimismo recordar dos temas complejos semejantes es más difícil que memorizar temas completamente disímiles.

Asimismo el educador debe tener presente que el material a recordar viene determinado por las necesidades y fines de la personalidad. La importancia de los estímulos depende de su conexión con el núcleo de la personalidad, así como de los principios selectivos, distintos en cada individuo, y que además varían con la edad, cambios de condiciones ambientales y diferentes estados de ánimo. Los estímulos que transtornan el equilibrio tienden a olvidarse, pues la memoria actúa como el organismo en general, -

eliminando los elementos que no pueden ser integrados en el sistema vital.

Importa destacar que la memoria en orden a aprender es distinta de la que opera en las situaciones de la vida. En la primera, los hechos recogidos, a menudo no se incorporan a la personalidad, como ocurre en cambio con la memoria relativa a las experiencias vitales.

LENGUAJE E INTELIGENCIA.

Expresamente hemos unido estos dos conceptos en un mismo apartado. En efecto, aunque cabría hacer un estudio por separado de cada uno de ellos, de hecho, en el niño - sobre todo, van estrechamente unidos, progresando paralelamente y siendo uno la manifestación del otro.

El lenguaje tiene una importancia trascendental en la "vida de relación" del niño. Gracias a él, el pequeño se pone en contacto con los demás. Su diferencia con el lenguaje del adulto es manifiesta. Este es capaz de hablar - en abstracto (fruto de la inteligencia que es capaz de engendrar conceptos abstractos), y su lenguaje es eminentemente social. El del niño es exclusivamente individual; es incapaz de emitir cualquier idea abstracta. Su inteligencia no va, no puede ir, más allá de lo concreto, de lo presente en la vida afectiva del niño. La afectividad en el niño, rige y orienta su progreso intelectual, y por ende también el lingüístico. Recalcamos esta última idea por que es importantísima y abre amplios horizontes en la pedagogía catequística. Más adelante volveremos sobre ella.

Al hablar aquí de inteligencia, nos referimos al concepto funcional-biológico de ella misma. O sea, no tanto al COMO, sino al POR QUE. La entendemos asimismo, en su concepto estructural, porque, aquí nos interesa la función de la inteligencia en el TODO del niño - en el "unum per se" en términos escolásticos-. Y así, conforme a ese punto de vista, podríamos definir la inteligencia como la búsqueda del restablecimiento del equilibrio, roto por una necesidad que no se puede satisfacer automáticamente.

En otras palabras. Desde el momento en que el niño se pone en contacto con la vida, se encuentra con una serie - de problemas, de necesidades -provenientes del mundo externo y aún interno- que su naturaleza tiende a resolver automáticamente. Mientras no se puede hablar de la existencia- de una inteligencia en el niño, los problemas que se le - plantean son del orden puramente fisiológico y su organis- mo se basta a resolverlos, sin más complicaciones. Ahora - bien cuando la inteligencia hace su aparición, estos pro- blemas toman otro cariz, o más exactamente, aparecen otros problemas distintos, de otro orden, que la simple vida or- gánica no se basta a resolver. Entonces es cuando entra en función la capacidad intelectual del niño, tratando de re- solver la dificultad. A veces lo consigue, pero a veces - -las más- no. Y aquí entra en acción el educador. Podemos- señalar dos clases de necesidades: natural y adquirida. La primera la hemos venido tratando. La última, de más interés es la que abre perspectivas al educador.

En efecto, la misión de éste, según lo que hasta aquí se ha expuesto, es la de provocar necesidades en el niño.- Es decir, romper su equilibrio biológico, a base de preguntas, sugerencias ...para que se vea obligado a ejercitar - su inteligencia buscando la solución adecuada. Cuando se - ha conseguido crear este estado en el niño, romper este - equilibrio, todo él se pone en tensión para intentar resta- blecerlo. Es ésta una inmejorable disposición que el peda- gogo debe aprovechar al máximo. Podemos distinguir, según- esto, en la inteligencia tres operaciones: a) La pregunta- que puede venir tanto del niño como del educador; b) La búsqueda de la solución apropiada y c) La verificación, o solu- ción al problema.

Volviendo al lenguaje como expresión de los progresos intelectuales del niño, hay que tener en cuenta dos facto- res muy importantes. En primer lugar es muy posible -todos lo hemos constatado- que el niño dé un sentido equívoco a una palabra. Es decir, en su conocimiento intelectual de - las cosas ha dado un sentido que no le es propio a una pa- labra determinada. Y así, no se puede hablar con propiedad de mentira. Porque en el fondo, subjetivamente, el niño di

NOCION DEL TIEMPO.

Un factor importante en el desarrollo intelectual del niño es su sentido del tiempo. Antes de los 7 años es frecuente la confusión de los adverbios temporales "antes" y "después" ; no tiene exacta noción de la diferencia temporal que existe entre los términos "segundo", "hora", "mes" y "año". Por otra parte, a cualquier niño de 8 ó 9 años a quien se pregunte la relación entre dos términos inmediatos de la serie cronológica (cuántos minutos tiene la hora, cuántos segundos tiene el minuto, etc. ...), es posible que conteste correctamente, pero si se le hace apreciar "grosso modo" cuántos segundos "le parece" que tiene un año, contestará -si lo hace- un número de dos o tres cifras. Es decir, si bien ha sido capaz de recordar memorísticamente el dato escolar correspondiente (el mes tiene treinta días, el año doce meses, etc.), ha sido incapaz, no obstante, de concebir, con arreglo a su sentido, el valor temporal de dichas relaciones.

En otras palabras, el niño vive al margen del tiempo: en un puro "presente". Como dice Rimaud: "...N'ayan pas la notion du temps, il vit dans le présent, ni alourdi par le passé ni talonné par l'urgence de l'avenir". - Ahora bien, la intensificación de los trabajos, la obligación de someter su horario vital a un ritmo fijo, la necesidad, en una palabra, de "aprovechar el tiempo" -que hasta ahora no se le había presentado- lleva al muchacho en esta edad a fijarse en su decurso y a organizar un sistema de puntos de referencia que tiene como base de "control" en el día, al reloj, y en el año, ciertas vivencias emocionales que emergen nítidamente en el campo de los recuerdos y a partir de las cuales por vía deductiva, lo caliza cronológicamente las demás.

Un decisivo progreso se realiza cuando, gracias a la memoria, posee un pasado verdaderamente suyo: entonces la misma distinción que ha hecho entre el presente y el pasado, le impele a realizar una segunda distinción entre el presente y el futuro.

La aplicación práctica para el catequista es obvia. Debe prescindir del tiempo en sus explicaciones (Por regla general). A veces sin embargo, es imprescindible localizar alguna explicación. Entonces no hay que olvidar que el niño es concreto en sus apreciaciones, y que las refiere, como ya hemos dicho, a ciertas efemérides emocionales afectivas.

GENESIS DE LAS IDEAS RELIGIOSAS

A) La idea de Dios, La ley moral. El bien y el mal.

El niño de 5 a 8 años, cuando no ve la conexión de la sucesión temporal de los fenómenos los atribuye a cualquier persona adulta o bien a una potencia muy semejante al adulto, por cuya fuerza siente una gran admiración. Algun vez identifica esta potencia con Dios.

A grandes rasgos podríamos resumir el concepto que de Dios tiene la criatura a esta edad: a) Yuxtapone en su inteligencia y llega a confundir, los conceptos de padre y Dios, y b) Concibe a Dios como un recurso cósmico que explica las cosas incomprensibles para él.

Para el niño educado religiosamente, Dios es "algo" personal, invisible pero presente, al cual rezan sus padres y al cual le enseñan a rezar. Dios para él siempre está en el cielo, dominando el mundo, en las "imprecisas fronteras" de este mundo, "en dirección de las estrellas" (Rimaud). Mas tarde, con la aparición de la conciencia moral, Dios llega a ser algo interior y trascendente.

Hasta aquí, la sola razón del bien y del mal es una razón de autoridad. Está bien lo "mandado" ó "permitido" y mal lo "prohibido". Todo se resume pues en ser obediente a la autoridad (paterna, sobre todo). Pero al llegar a este punto, al darse cuenta de que la autoridad viene de Dios, pues Dios se ha convertido en algo interior y trascendente -como decíamos-, la autoridad ya no es, para la conciencia del niño, la razón determinante del bien y del mal. Dios es el autor de la ley moral, por encima de sus mismos padres. Es El quien impone el deber y prohíbe el pecado. El bien -

y el mal morales se han convertido ya para el niño en - "absolutos": lo que absoluta e incondicionalmente debe- o no debe ser, tanto para los padres como para los hijos. El bien y el mal son absolutos en los que el niño ve expresiones de la voluntad soberana de Dios. Sin embargo, -- al no poseer todavia la razón lógica, el niño es incapaz de pasar de uno a otro de dichos conceptos: Dios y la ley moral.

En cuanto a los niños educados al margen de la Reli- gión, y de Dios, deberán esperar que, la razón lógica des- pierta, les plantee más o menos pronto la necesidad de la existencia de Dios, Pero no entra en nuestro propósito -- el estudiar diferencialmente estos niños. No obstante el niño, aún ignorando a Dios, tiene conciencia moral que -- le propone el bien moral como un absoluto, como un deber cuya razón de ser no se termina en la autoridad paterna, pues ve que muchas veces hay conflictos entre esta auto- ridad y la de su propia conciencia.

B) Eucaristía. Espíritu Santo. Alma. Bautismo. Los- Angeles.

Volviendo al niño educado cristianamente, hay que -- hacer notar que la presencia interior de Dios en la con- ciencia, es--en él-- una permanente habitación en el alma, de la que el pequeño cristiano deduce el respeto para con su cuerpo santificado por el bautismo, principio activo- de orden sobrenatural, y que lo permite oír en la voz de la conciencia, la voz del Espíritu Santo, maestro interior de "sagesse" (buena conducta...). Es también típica su -- creencia en el santo Angel custodio, que lleva todas sus oraciones ante Dios.

La idea que el pequeño se hace de Jesucristo es sen- cillísima, contra lo que muchos se imaginan, Prescinde -- de una religión histórica, de un conflicto exegetico en- tre los dos Testamentos, y entra con toda sencillez en -- el Antiguo Testamento "cuyos hombres y acontecimientos, -- figuras del Salvador que ha de venir, tienen toda la fir- meza de lo real, y toda la poesía de la imagen" (Rimbaud) Y Dios, sin dejar de ser el Señor Todopoderoso, es un per-

sonaje de esta Historia tan antigua y que aún continúa.

La primera comunión representa para el niño una - nueva forma de unión con Dios, de presencia de Dios, de amistad entre el pequeño y Nuestro Señor; este Dios he - cho Hombre, que ya no es el Niño Jesús, pero que lo ha sido, y el niño aún se acuerda de ello.

II.- AFECTIVIDAD

Es bastante difícil sintetizar en pocas líneas la afectiva del niño desde los 6 - 7 años hasta los 12 - 13.

En primer lugar, y como dato general, hay que constatar una intensa actividad en el niño. Actividad que - repercute en todos los terrenos. Actividad que, a su vez es fruto de su intensa actividad biológica. Por regla - general, el niño prefiere el juego en todas las activi- dades, incluso las intelectuales.

Ya hemos visto el importante papel que la afecti- vidad juega en los procesos intelectuales, en el mismo progreso de la inteligencia. El educador rompe el equi- librio afectivo del pequeño, provocándole una urgente - necesidad de restablecerlo. El niño entonces se vuelca - con toda su afectividad, todo él está a punto para una - buena labor pedagógica.

Por otra parte, asistimos a una verdadera transfor- mación en la esfera afectiva del sujeto. Comprobamos la aparición de los sentimientos valorativos, el nacimien- to de las inquietudes morales, el cambio de los intere- ses primitivamente utilitarios y egocéntricos por otros de tipo más elevado: propensión a demostrar gratitud, - simpatía, compasión, etc. ... Asistimos igualmente al - nacimiento de las primeras "amistades", a la formación - de grupos cada vez más extensos (la típica "pandilla") capaces de tener un auténtico código de reglas sociales. Hacia los 8 - 9 años, aparece el sentimiento de respon- sabilidad autóctona, o sea no en relación con deberes im

puestos, sino con autopromesas incumplidas de reforma: por vez primera el niño es capaz de castigarse.

La misma espontaneidad del niño, tan característica a esta edad, viene condicionada por su afectividad. En efecto: si tenemos en cuenta que la afectividad, como hemos dicho, precede y mueve a la inteligencia y a la voluntad, es fácilmente comprensible que la espontaneidad del niño sea, sin duda alguna, una energía vital, un instinto sin reflexión ni libertad, pero eso sí, una energía caracterizada por su cualidad afectiva; la edad de la espontaneidad, más que la edad de la sensibilidad propiamente dicha, es la de la afectividad. Esto nos explica el por qué de un niño que no es auténtico, que no es natural, cuando su niñez se ha desarrollado en un medio ambiente - de coacción, de intimidación, hostil, o, sencillamente, in diferente. Es preciso que el niño goce de un ambiente afec tuoso, que satisfaga su necesidad de amar y de ser amado. En la familia sobre todo, es en donde se ha de respirar es te ambiente. Anular su espontaneidad es impedirle vivir, - crecer y desarrollarse plena y naturalmente.

III. - APRENDIZAJE

INTRODUCCION

El proceso de aprendizaje consiste en que el organismo asimila experiencias en la memoria, para recordarl^as en las nuevas situaciones.

Es interesante que nos preguntemos no sólo CO- MO, sino POR QUE aprendemos. Es debido al proceso de creci miento, desarrollándose primariamente de acuerdo con las - leyes del organismo, dictadas desde dentro y no a través - de las fuerzas del ambiente, sugeridas desde el exterior.

El proceso de aprendizaje se explica entre - otras teorías, por la del "ensayo y error". Ante una deter minada necesidad, después de diversas actuaciones desacer - tadas, se llega a conseguir el movimiento correcto. Este - procedimiento, no sólo debe permitirse en el niño, sino - que constituye su método natural de aprendizaje. Otra tec-

ría parecida a la anterior, es la del "placer y dolor". La consecución de un fin procura satisfacción y todos los movimientos que le estorban son rechazados por la insatisfacción que producen.

El aprendizaje no se explica por el azar, sino por sus motivos, ya sea por necesidades del organismo, por deseos inconscientes o por un propósito determinado.

Así pues, todo proceso de aprendizaje viene determinado por un fin. Se aprende para conseguir algo.

LA ACCION. (1)

Por regla general nos referimos al niño de 7 a 13 años.

El niño, a esta edad, tiene unas necesidades biológicas de expansión, de vida práctica y, consiguientemente, prefiere que las ideas se le inculquen "indirectamente" mediante la acción; una acción que le incita en su afectividad provocándole una fácil asimilación.

No olvidemos que el hombre es una totalidad - dinámica, (no solamente estática) por lo tanto, la actividad no comprende sólo la voluntad, sino toda la persona - como tal. Blondel define la acción como un "agente de - modificación". Esta modificación puede ser: externa (y entonces es una aparente actividad educativa) e interna (la verdadera actividad educativa, radicada en la inteligencia). Pedagógicamente, podríamos definir la actividad como un camino de medios a recorrer, desde el proyecto al efecto.

En la medida en que una idea representa una - proyección de las tendencias instintivas del niño, es, para el espíritu, un fenómeno importante, dinámico, interesante. Como dice Bloch: "... tanto en el orden especulati-

---

(1) Se toma aquí la palabra "actividad" o "acción", no en un sentido limitado y estrechamente pragmatista de actividad manual, relacionada con cualquier objetivo de orden - práctico, sino en sentido amplio, que se opone a toda forma de receptividad y contiene todas las de la iniciativa mental.

vo como en el orden práctico, sólo será fecundo y educativo, aquel trabajo que esté condicionado por el juego de alguna tendencia instintiva, y no, impuesto anteriormente y sin relación con las necesidades del niño". Es en este sentido que sería admisible la "escuela nueva" (John Dewey), como "escuela activa". Sin embargo, Dewey exagera el valor de la acción, cuando dice que - "las ideas puras y desinteresadas son un mito", que "nac - cen para guiar y determinar la marcha de la acción" (es - ta es toda la razón del ser de las ideas), y que son - "meros productos de la acción...".

Ya hemos dicho que las lecciones escolares deben estar en función de los problemas que se plantea el niño a esta edad, para poder resolverlos. Ahora bien, ya que éstos tienen un cariz eminentemente real y ac - tual, hemos de deducir que las lecciones, adaptándose a su modo de ser, deben ser predominantemente activas y ac - tuales. Y no hay que olvidar, por otra parte, que en su desarrollo, es el niño quien tiene la iniciativa: - preguntar, descubrir, revelar sus problemas, etc... "El niño se desarrolla física e intelectualmente por medio de los ejercicios que hace, no por los que ve hacer" - (M.M. Demoor & Jonckheere). Y, como dice Kerchensteiner, no se trata de que el niño "sea activo"; es preciso que "sea activo por sí mismo", y esto no quiere decir que - debe ser solamente "él mismo activo", sino que el prin - cipio de lo que le impulsa a la acción, debe estar "en él mismo", y debe emanar "de él mismo".

Hay que tener en cuenta asimismo, que la - alegría que debe acompañar toda actividad, no arraiga - sino allá donde el trabajo que el niño tiene que realizar, se junta a sus impulsos, tendencias y disposiciones.

Finalmente cabría destacar tres acepciones de "acción": a) Acción motriz: la clase se reduce al lugar - de las experiencias prácticas del alumno; b) Acción ver - bal: que se opone al método de la "enseñanza dogmática", de la "lección magistral"; y c) Acción espiritual: que -

haya unas condiciones tales, que el niño esté presente en clase, no sólo físicamente, sino también espiritualmente. Estos tres sentidos de la acción no se excluyen, antes bien, pueden y deben complementarse.

En esta misma línea, sería interesante destacar la importancia que tiene el juego como actividad infantil, Gemelli lo expone clara y concisamente. Divide a los niños en dos grupos: de 7 a 10 años y de 11 a 13. Tanto en un grupo como en otro, se escogen juegos de movimiento, con un fin determinado, y guiados por normas. Pero, mientras en los del primer grupo la fantasía toma parte activa -especialmente por la influencia del que es más inteligente en el grupo, o que sencillamente, se ha erigido en organizador del juego-, (y así tenemos: expediciones de misioneros, acciones bélicas, búsqueda de tesoros fingidos, etc.), en lo que respecta a los juegos de los niños de 11 a 13 años, ya predomina un carácter físico, aunque también con un fin. Señala -asimismo, que en el último año del período prepuberal, el juego ya no es libre, sino que obedece a un plan. Al mismo tiempo va diferenciándose de tal manera que se forman grupos de amigos y enemigos, y los juegos adquieren carácter de combate, de lucha entre rivales.

EL INTERÉS.

El interés que manifiesta el niño en el aprendizaje, no es algo superficial, sino algo que sale de su ser profundo: un interés verdadera e íntimamente suyo, expresión de sus íntimos anhelos.

El interés infantil, no depende exclusivamente de la afectividad; por lo tanto, no hay que confundirlo con el desec. El interés manifestado por una cosa, no es el deseo de tal cosa.

Volviendo de nuevo a algo fundamental en este artículo, recordamos que el niño ha de trabajar en lo que le interesa profundamente, en virtud de las necesidades elementales y fundamentales de su naturaleza, y no hay que tratar solamente de "interesarlo" en un trabajo pres-

crito independientemente de él.

Si se logra despertar un verdadero interés, se soluciona a la vez otro problema: el del castigo. El profundo interés por la cosa que se trata de asimilar o de ejecutar, reemplaza como resorte educativo al temor al castigo, e incluso al deseo de recompensas. Siempre que sea posible -y se logre- estimular suficientemente el interés intelectual del alumno, y recurrir a la conciencia que él posee de sus propias obligaciones, se podrá confiar en él y se ahorrará el tener que recurrir a la "palmeta".

Bloch distingue varias clases de interés: a) Inmediato: el que tiene el niño en su primera infancia, al no distinguir entre el fin y los medios. Cuando siente atracción por el fin, a la vez lo siente por los medios; b) Mediato: a medida que el niño crece, su horizonte se amplía, el círculo de sus intereses se extiende, y llegará un momento en que cosas indiferentes e incluso desagradables por sí mismas llegan a interesarle por las relaciones que tienen con objetos inmediata e intrínsecamente interesantes. La más importante de estas relaciones, es precisamente la de medio a fin. De ahí se deduce que el centro de interés ha de ser flexible, en función de los intereses del niño. Fácil es ver los amplios recursos que esto suministra al catequista. Este interés mediato tiene una subdivisión; c) Mediato-extrínsecamente: cuando hace referencia a objetos o actividades unidos externa y accidentalmente; d) Mediato-intrínsecamente: si se refiere a objetos unidos orgánicamente interiormente a los que suscitan un interés inmediato.

Valdría la pena decir algo también sobre un aspecto del psiquismo infantil conexo con el interés, - muy importante: el esfuerzo infantil. Si bien es cierto que el interés superficial, de simple excitación, excluye de todo esfuerzo, no es menos cierto que el interés captado en las profundas fuentes de las necesidades psíquicas del niño y que se extiende gradualmente a objetos cada vez más lejanos de su punto de aplicación -

inicial, desarrolla espontáneamente una creciente capacidad de esfuerzo, en la que la Historia se confundirá con su propia historia. Pues el esfuerzo aparece precisamente en el punto de transición de los intereses inmediatos de la primera infancia a los intereses mediatos del niño que se va haciendo mayor. En tanto que la actividad de naturaleza lúdica envuelva una satisfacción inmediata de los intereses que la desencadenan, no hay esfuerzo.

El "sentimiento del esfuerzo" nace de la "presencia de obstáculos a vencer", que se interponen entre el niño y sus fines; de "la tendencia a realizar el fin" a pesar de estos obstáculos. (Dewey)

Finalmente, si tomamos el "poder de atención voluntaria" en el sentido que le da William James - "lo que mantiene firmemente presente una idea en la conciencia, contra todos los factores de distracción que constantemente la amenazan con ahogarla bajo el flujo de imágenes extrañas"- veremos que coincide con el "poder de realizar el esfuerzo".

Todo esfuerzo que no es impuesto ni desde fuera ni por fuera de la esfera de los intereses del sujeto, sino que brota de dentro, de la necesidad interior con la cual el "yo" intenta alcanzar los fines que le proponen sus profundos intereses, es fuente de alegría al mismo tiempo que factor de progreso.

Enrique Grases y José Mª Palom
1° Teología   3° Filosofía

Un cas a part és el dels infants no enrolats o no enrolables en cap moviment d'A.C. malgrat tenir l'e dat suficient per entrar-hi. Per tal d'aconseguir aquesta continuïtat que és el "quid" del problema que intencem resoldre, creiem que una solució pot ser, com es fa actualment en algun Catecisme de la nostra diòcesi, el montatge de grups de Post-Catecisme propiament dit, que realitza reunions setmanals amb els nois, mira de formar-los a la vida i de cara al món nou que se'ls presenta; - aquestes reunions poden arribar a convertir-se en converses on es facin revisions de vida, comentaris evangèlics i on es comprometin els membres a una actuació apostòlica exterior i a un aprofundiment de cara a la vida interior i personal.

Creiem que si alguns d'aquests nois, encara que ja un xic grans, tenen possibilitats posteriors d'enrolar-se poden fer-ho sense trobar-se retrasats respecte als seus nous companys de moviment.

Hem vist ja l'importància capital que té la continuïtat del Catecisme en general dins de la formació total del noi en cristià. Aquesta continuïtat de formació ha sigut fins ara el punt flac on s'han trencat tots els esforços destinats a aconseguir cristians íntegres. Cal doncs una revalorització (potser tant sols valorització) de la continuïtat del Catecisme i lligar-la a la vida de l'Església ja en quant a formació de futurs cristians, - ja en quant que també els infants en formen part ("Deixeu que els infants vinguin a Mi" Lc. 18,16), i convé que tots veiem l'importància i la necessitat d'una labor apostòlica cap a ells, d'una entrega: recordem també - aquelles paraules del nostre diví Dirigent: "Qui rep a un d'aquests infants en nom meu, a Mi em rep, i qui em rep a Mi no és a Mi a qui rep, sinó a Aquell que m'ha enviat" (Mc. 9,37).

Soler Piera .. (II Filosofia)
Soler Amigó .. (II ")
Lluís Ferret .. (I Teologia)
Jordi Ligüerre (III Filosofia)

ELS MANUALS DE CATECISME

En aquest article intentarem donar un breu resum d'alguns manuals de Catecisme, mitjà tan important per a l'ensenyament de la vida cristiana, procurant remarcar els aspectes més característics de cadascun d'ells.

Ens ha sigut molt útil el número monogràfic de la revista "Lumen vitae" (Vol. V. nº 4- Oct.-Dec. 1950) sobre el mateix tema i del qual n'hem extret algun dels resums que relacionem.

Tenint en compte la influència dels ambients socials sobre l'infant, cada dia es sent més la necessitat d'una adaptació sociològica del Catecisme. Però l'adaptació principal s'exigeix en el terreny de la psicologia infantil, les característiques de la qual no hem de precisar aquí. Normalment la redacció dels manuals i l'ensenyament catequètic és fet per adults. Cal que l'adult pensi i parli "en infant" per a ser comprès.

L'exposició de la doctrina en les manuals, es divideix, en general, en dos corrents de solucions: Catecismes explicant sistemàticament la doctrina cristiana a base de preguntes i respostes, i catecismes històric-doctrinals, seguint l'ordre de la Revelació i de la Litúrgia. No hem d'esbrinar quin sigui el millor; tots, de fet, donen una solució pròpia al problema, que serà parcial però gens menyspreable.

.....

CATECISME ESPANYOL

El nou catecisme -reforma de l'anterior- és una exposició lògica de veritats a base de preguntes i respostes. S'ha donat més simplicitat al llenguatge, sense mancaments a l'exactitud teològica. Dividit en dos cursos, el segon no fa altra cosa que aprofundir la doctrina del primer.

Aquesta doctrina es resumeix: Veritats que hem de creure (dogma), Manaments que hem de complir, Mitjans de santificació i Devocionari final.

No fa cap explicació complementària al text a aprendre. Això resta atractiu per a l'infant perquè - el seu Catecisme resulta ser un llibre més de text.

Remarquem que se n'ha fet una edició en llengua catalana.

*****

PETIT CATECISME DE LA DIOCESI DE BASILEA

Aparegut en 1950, destinat a catequistes i pares i també per a manual dels infants.

Cal senyalar que a aquesta diòcesi conviuen -en una proporció de meitat i meitat- catòlics i protestants. Sense cap dubte aquest catecisme anirà a raure a mans de protestants. Per això ha adoptat el caire bíblic.

En l'exposició de la doctrina no s'ha seguit l'ordre lògic, sinó l'ordre de l'economia de la salvació: és a dir tal com es va desenvolupar en la història i l'Església presenta en la litúrgia.

Dels fets de la vida de Jesús s'en fan sortir totes les veritats i preceptes de l'Església. Per exemple: de l'estada de Jesús a Nazaret, s'explica: l'obediència a pares i superiors, el bon exemple, la modestia i la puresa, que no hem de robar, ni mentir ni matar.

No hi ha varis catecismes corresponents a les edats dels nois, sinó un de sol del qual s'estudien diferents capítols segons l'edat. Així en el primer any s'estudia: Déu, la pregària i la vida de Jesús. En el segon es repassa l'anterior, s'estudia la caiguda de l'home i el pecat i com confessar-se. En el tercer es repassen els anteriors i, com que és l'any de preparació per a la primera Comunió, s'estudia aquest sagrament; el mandament de l'amor i la Pentecosta. En el quart, l'infant ha d'aprendre tot el catecisme. Els temes dels cursos anteriors són completats per l'estudi de l'Església, el Baptisme, la vida sobrenatural, la Missa i com assistir-hi, la Confirmació i els Novíssims.

Les lliçons consten d'un text bíblic, explicat a continuació, l'aplicació pràctica que se'n segueix, i finalment unes preguntes i respostes per aprendre de memòria. Cada lliçó va il·lustrada.

de la doctrina: Credo, sacraments, manaments, etc. però sense arrencar-les automàticament. L'Exposició doctrinal té els punts següents:

- 1) La bona nova del Regne de Déu.— Es el títol de la introducció. Jesús mateix, en l'inici de la seva predicació ens dóna el gran disseny de l'obra de Déu: vinguda del Redemptor a la seva Església i l'acompliment final dels temps.
- 2) La doctrina de Déu.— S'estudia el Pare en la Creació, el Fill en la seva vinguda a la terra, predicació de la Bona Nova, Passió i Resurrecció. Remarquem que Jesucrist (assenyament la seva vida pública i els seus ensenyaments) són l'eix de tot el Catecisme. Després, l'Esperit Sant manifestat a la Pentecosta, Esperit santificador. Amb aquests fonaments es parla ja de la Trinitat.
- 3) Doctrina de l'Església.— Comunitat vivent dels deixebles de Jesús, nodrida per l'Esperit Sant, formant el Cos místic. S'explica la seva organització, ministres i membres invisibles. Propi de l'Església és donar la vida en Crist desenvolupant les virtuts teològiques per mitjà del Baptisme, la Gràcia, la resta dels sacraments. Aquestes són les virtuts cristianes; que no s'han d'inserir, sense més ni més, en els manaments de Déu.
- 4) El cristià en el món: l'home renovellat en l'Església entra en el món on hi troba la família, la propietat, organitzacions socials, etc... Es quan li cal una llei: són els manaments. Senyalen els diferents "estats" de la vida cristiana: estat de pecat (sacrament de la penitència), d'enfermetat (Extremunció), de sacerdoti (Ordre) o de matrimoni (Matrimoni).
- 5) Els darrers temps.— Es l'acompliment total del Regne etern. Tota la creació lloarà Déu eternament.

La forma d'exposició intenta adaptar-se a les facultats eminentment afectives de l'infant. Cada lliçó comença per l'exposició d'un fet bíblic, il·lustrat per un gravat, segueix l'exposició doctrinal o moral, i, finalment, la recapitulació en preguntes i res

postes. Hi ha aplicacions pràctiques de vida, d'oració, litúrgiques, apologetiques, etc.

Com ajut per al catequista, s'ha publicat - unes orientacions pràctiques (per a l'edició castellana "Libreta de clase de las primeras lecciones", "La libreta de clase del catecismo católico") per Joseph Golbrunner. Suggereixen com cal explicar cada lliçó i com resumir-la en un dibuix esquemàtic.

DE PERS. D'INSTR. CATECISMO

VIVRE CHRETIEN DANS MON QUARTIER.-- per Ivan Daniel.

Aquest Catecisme té tres graus. Només tenim a mà el "curs mig"

Catecisme per a obrers, intenta arrelar l'infant en el seu ambient, i catequitzar-lo des del seu ambient.

Fa una exposició sistemàtica de les veritats, dividida en quatre parts.

- 1) Nosaltres som fills de Déu.-- La família cristiana que té un Pare al cel. Com que varem pecar, el Pare ens envia un Salvador.
- 2) Jesús és el nostre germà.-- Vida de Jesús. Passió i Resurrecció. L'Esperit Sant. Jesús viu dintre nostre per la gràcia i el rebut jem pel pecat.
- 3) Tots plegats fem augmentar la família dels cristians.-- Què és aquesta família. Reunió dels cristians: Jesús, la missa i els sagraments. Què són.
Què ens demana Jesús: estimar Déu i els homes. Els Manaments de l'Església.
- 4) El calendari dels amics de Jesús.-- Les principals festes de l'Any litúrgic. Devocionari. Cants.

Cada lliçó parteix d'un fet de la vida, del qual se n'extreu la veritat a aprendre, seguida a continuació pel text corresponent de Sgda. Escriptura i encara s'hi afegixen explicacions glosant-lo. D'aquesta manera la vida, el dogma i l'Escriptura no van desmembrats.

L'infant haurà d'aprendre de memòria les preguntes i respostes que resumeixen la lliçó.

Cada part del llibre està imprès en un color de tinta diferent. Totes les lliçons són il·lustrades per fotografies i dibuixos sobre l'escena evangèlica.

El llenguatge és senzill, totalment adaptat a la capacitat de l'infant. S'han suprimit conceptes tècnics. Per exemple: l'Església; la família dels cristians. Els Sagraments: signes que ens donen l'amistat de Déu. Se li pot retreure poca claretat d'impressió.

.....

La RELIGION EXPLICADA A LOS PARVULOS - por Monseñor Juan Tusquets.

Com diu el pròleg, l'obra està adaptada a l'infant, el qual necessita la varietat ordenada metodícamment, i és intuïtiu i afectiu i, assenyalamment, molt actiu.

L'exposició de la doctrina és feta a cada lliçó segons els següents mètodes;

- Un joc simbolitzant la veritat a aprendre
- Reflexió sobre el joc, descobrint-hi la doctrina que conté.
- Narració -glosa del Nou Testament- exposant la veritat, il·lustrada amb un gravat.
- Qüestionari
- Dibuix a fer pels infants sobre el tema de la lliçó.
- Oració final.

Com es pot veure, l'infant assimila la lliçó a través de diverses activitats que mostren intuïtivament el contingut.

La doctrina segueix un ordre eminentment lògic: Creació, Pecat Original, Promesa del Redemptor, Encarnació, Vida de Jesús, Passió, Vinguda de l'Esperit Sant, l'Església i els seus Sagraments, el Judici Final, el Cel, l'Infern i el Purgatori.

- ens mostra l'amor envers els seus germans
- ens ensenya a perdonar
- ens reconcilia amb el Pare (Penitència)
- i aconpleix la seva missió: Setmana Santa.

3er. trimestre

L'Església pleta del Bon Pastor.

- dominica del Bon Pastor: ens explica l'Església.
- Com s'entra a la pleta? pel Baptisme
- Com ens guareix? Per la Penitència
- Com ens nodreix? Per l'Eucaristia. La missa
- La Jerarquia de l'Església.
- L'Ascensió.

2on any

Es un aprofundiment dels coneixements adquirits durant el primer any.

1er. trimestre

- La festa de Crist Rei ens posa altra volta en contacte amb Jesús, i dues festes del Regne dels Cels: Tots Sants i Difunts.
- l'Advent viscut amb Maria i Joan Baptista. Nadal. Epifania.

2on trimestre

- L'Esperit Sant (escola d'amor envers els altres, treball i joia): escola de caritat.
- Els Manaments de Déu, llei d'aquella vida - en l'Esperit.
- Cicle Pasqual. Primera Comunió dels infants.

3er. trimestre

- Aprofundiment de la vida de l'Església i la seva jerarquia.
- Pentecosta
- l'infant testimoni de Jesús durant les vacances.
- Preparació a la Confirmació. Recepció del Sagrament.

Cada sessió de catecisme comporta nombroses activitats de l'infant : estudi i recitació de - les lliçons, pregària, cants, dibuixos, paralitúrgies, lectura bíblica, presa de compromisos per l'infant - per a la setmana. Tot fet en comú. El catequista serà més un ordenador de l'activitat de l'infant que un - conferenciant.

.....

L'ENFANT DEVANT DIEU per LEFEBVRE -- PERIN

Aquest és el títol genèric d'una sèrie de llibres dedicats a l'educació religiosa dels infants, concretament de família cristiana. El volum que tenim davant, el 1er., està dedicat als nens de 3 a 5 anys; estudia primer la seva psicologia i després l'aplicació al terreny religiós; acaba amb un pla bastant detallat d'estudi per un curs normal. Promet més volums, un per estudiar específicament cada edat, fins els 10 anys.

.....

De l'estudi de la psicologia infantil en treu la conseqüència de que la religió para quèatre - guí al nen, l'ha d'engrandir i l'hi ha de prendre el cor.

El nen és essencialment un personatge àvid de ser com les persones grans. I per altra banda, àvid de ser estimat, de tal manera que no pot soportar la - idea de no ser-ho.

Déu, per tant , ha de ser per al nen el - Gran i el Bo a la vegada; que crea el món i el redimeix; que dona la vida al nen i l'estima; Jesucrist ha de ser l'omnipotent amic del nen.

.....

La segona part del llibre intenta ser una concreció pràctica d'aquests principis generals. El pla

de curs està fonamentat principalment en la Bíblia i l'ordre general d'exposició queda dividit segons els grans temps litúrgics: Advent-Nadal; Quaresma-Pasqua; Resurrecció-Ascensió.

En el primer trimestre es vol donar al nen - el sentit de la revelació i la grandesa de Déu. L'Antic Testament ocupa tot el pla; la figura dominant és Moisès al qual Déu es revela gran. S'estudien també David, Salomó presentant-los com els "amics de Déu", - s'introdueix el nen a l'oració dels salms (adaptant-los), que culminen en el Pare Nostre, fins arribar al temps litúrgic de Nadal. Nadal és Déu gran i amorós - que s'acosta al nen.

L'intent del segon trimestre és posar viva - ment en contacte "la grandesa i la bondat de Jesús" - amb l'infant. S'expliquen alguns dels fets més importants de la seva vida i a mida que va augmentant el - viu coneixement de Jesús va fent-se més important l'oració. El trimestre acaba amb la suprema manifestació de la bondat de Jesús: la Passió, que culmina en - la Pasqua.

L'últim trimestre està dominat per la idea - joiosa de Jesucrist ressuscitat i gloriós en el cel - que no per això prescindeix de la seva amistat amb - l'infant. Jesús és el Present. Recíprocament s'insisteix en l'amistat del nen amb Jesús de la qual els - sants i personatges de la Bíblia en són els models, - principalment St. Pau. Acaba de donar ple sentit a la joiosa vitalitat d'aquest ensenyament, el fet de la - primavera que va descobrint al nen la grandesa i bellesa de la Creació, de Déu personalment a ell.

També la manera concreta de realitzar la classe intenta adequar-se a la psicologia infantil. Es dona molta importància, per exemple, a l'acció i els gestos, l'activitat; per entendre a Déu present i principalment per pregar-li; en la pregària són quasi tan essencials els moviments (obrir els braços, ajupir-se en senyal d'adoració etc.) com les mateixes paraules. Els gestos estan trets, principalment, de la Bíblia i de la litúrgia.

Junt amb l'acció, el principal mitjà és la paraula. Una religió no parlada, no cantada, resta estranya a l'infant. No és suficient, però, una formulació lògica de la veritat, per senzilla que sigui, ha de ser una formulació religiosa, com ens mostra la litúrgia, on els dogmes es fan oració.

Es també fonamental la imatge i l'exemple viu per basar el coneixement de la religió. Els exemples es treuen dels sants, de persones conegudes etc., però el primer model ha de ser el mateix educador.

.....

VIVE Y CANTA CON LA IGLESIA- por M.O. Knechtle

Formación litúrgica del niño

Ressenyem també aquest llibre (M.O.Knechtle, Ed. Herder Barcelona, 1960); no és estrictament de catequesi però és un altre intent de solució al problema de la formació religiosa del nen.

.....

Existeix el problema de la iniciació litúrgica de l'infant. L'oració de l'Església ha de ser "la seva" durant tota la vida. Ha de ser per al cristià una cosa coneguda i estimada per a poder ser viscuda. Per tant ja de petit ha d'introduir-se en aquesta oració - senzilla, austera, plena de profunditat.

Es més: l'infant té una facilitat innata per veure la força i l'originalitat dels misteris del cristianisme. La seva ànima està neta per saber-se'n admirar.

I els anirà coneixent i estimant a través - de tot l'any segons la pedagogia de l'Església (fonamentada en la pedagogia divina de l'Escriptura), si se'l sap introduir i ajudar segons les seves possibilitats.

.....

L'explicació s'adapta al ritme dels diumenges. De cadascun se n'ha buscat el seu missatge doctrinal i és aquest principalment el que s'intenta fer viure al nen durant tota la setmana.

Per a aconseguir-ho es segueix fonamentalment el sistema tradicional: una explicació al voltant d'una imatge; i és en la imatge on s'ha posat tota la força pedagògica. No és, però, un conjunt de figures sinó de símbols, cadascun dels quals s'ha estudiat i treballat per a la ràpida intuïció infantil. Així : Déu Pare és un triangle amb un ull al mig (símbol de la omni-

del P. José M^a. Goicoechea C. SS. R. També ha sortit el disc reproduint aquests cants amb chor i solistes.

.....

Manca, en aquest breu estudi, la recensió d'alguns catecismes d'importància últimament publicats. Ens ha sigut impossible trobar-los.

No pot haver-hi una conclusió definitiva en aquest article. Hi ha un sol problema, amb molts enfocs i moltes solucions parcials. Es dóna, però, un constant replantejament del problema, per a donar-li una solució cada vegada més adequada. Es necessari tenir en compte aquest treball.

Francesc Gironella

3er. Filosofia

SEGUNDA PARTE

Colaborando en nuestra misión de mutuo descubrimiento, publicamos una serie de experiencias de verano, que pueden ayudarnos a una reflexión que muestre y valore las posibilidades formativas de nuestro verano.

.....

SOMORROSTRO

=====

Somorrostro es un suburbio de Barcelona.- Actualmente inicia su extensión en la zona costera - próxima al barrio de la Barceloneta. Sus límites tienen unas características propias: vienen determinados, de un lado, por las obras de construcción del nuevo - Paseo Marítimo de la ciudad y, de otro, por el avance progresivo del mar, factores que han obligado a desalojar y destruir un crecido número de barracas.

Estadísticas relativamente recientes señalan que la población asciende a 9.500 personas. De ellas un 85% aproximado presta sus servicios a la sociedad. En el 15% restante - la mayor parte gitanos - es donde la miseria se manifiesta en sus formas todavía más hirientes y arrolladoras. Datos muy recientes indican que en una zona de 400 barracas viven 700 familias.

Hay quien afirma que Somorrostro es uno - de los suburbios más miserables de España. Ello atendiendo también al concepto de miseria -relativo a la situación de contraste motivada por la ciudad que la encubre.

Este verano un grupo de compañeros del Seminario tuvimos oportunidad de conocer algunos aspectos de la realidad en una zona de este suburbio. La motivación fue sencilla: un Instituto Religioso, que dirige allí un Catecismo y en verano no cuenta con un número suficiente de catequistas. Nos pusimos a su disposición y con amabilidad facilitaron todos los elementos propios para el funcionamiento del mismo, con sus actividades propias: Misa, explicación catequística, juegos, cantos, cine, merienda...

Todo ello iba permitiendo tomar conciencia - por inmersión lenta - de un mundo nuevo, lejano, olvidado, difícil de imaginar y no menos de describir.

Quizá lo mejor será que nos hablen unos - hechos vividos por estos hombres, escogidos entre mu-

chos otros, cuya tragedia nos ha sido dado conocer. Una tragedia que consiste fundamentalmente en ser no del todo hombres, al carecer de una auténtica libertad, esa posibilidad de realizar el bien. Como subraya el Abbé Pierre la libertad exige unos presupuestos de trabajo, vivienda, alimentación, información y salud, de acuerdo con la naturaleza humana, que en muchos aspectos allí no se dan.

.....

Antonio es pescador. Está enrolado en la Cofradía de Pescadores de Badalona. Exigencias del - trabajo le obligaron a trasladarse, recién casado, a Somorrostro. Por eso cuando la Cofradía de Barcelona construyó un bloque de viviendas para residencia exclusiva de pescadores, a él no le correspondió ninguna. Y al verse obligado a desalojar su barraca por - una orden de derribo debió refugiarse en el hueco de una escalera -una de las pocas escaleras que hay en este suburbio. No cabían allí él y sus tres pequeños. Menos mal que salía a la mar por las noches y dormía durante la mañana. Pero los días en que las embarcaciones no podían salir por los temporales, así como los festivos, él debía quedarse a dormir en la playa.

El rincón en que vivían estaba muy abierto al aire. Y aunque por la noche lo tapaban con una manta, el hijo menor fue afectado de bronquitis asmática y el médico del dispensario les aconsejó que lo internasen en un Hospital.

Precisamente el día que fue dado de alta, la propietaria del lugar donde se les había permitido refugiarse, en una riña con su madre, le exigió - que abandonase la estancia. Sus vecinas le achacaron falta de valentía en la defensa de sus derechos justos para albergar allí siquiera sus tres pequeños. - Pareciome adivinar en su mirada el drama de una madre hundida en la impotencia.

Estaban dispuestos a ingresar en el Pabe

llón Municipal de clasificación de mendigos, para dormir bajo techo. Pero al ir a dar sus nombres se enteraron que de allí no podía salirse cada día para ir al trabajo. Abandonaron la tentativa y aquella misma noche encontraron una solución: ocupar una barraca - desalojada para la que no había llegado todavía la orden de derribo.

.....

Fue una mañana de domingo del pasado Julio. En el local de Catecismo entró un hombre ya mayor, de facciones duras, pero ceremonioso y amable. Después me contaron se trataba de un gitano -su porte exterior no lo parecía-, que se había constituido, por méritos de antigüedad, a manera de patriarca protector de los gitanos residentes en un sector de Somo rrostro. El había nacido ya allí e incluso había asimilado el lenguaje barcelonés.

Pidió nos interesásemos para conseguir la libertad de una gitana, que hacía pocos días había sido detenida y conducida al Pabellón Municipal de clasificación de mendigos, por estar mendigando en una calle de la ciudad.

Me contó el caso. Se trataba de una mujer viuda -hacía poco había muerto su marido-. Tenía 9 hijos. El mayor acababa de ser despedido de la obra en que trabajaba como peón, a causa de una reducción de personal. Los dos que le siguen, por la mañana van al vertedero de una gran cloaca de la ciudad, donde a menudo encuentran desperdicios que pueden ser vendidos. Los demás son pequeños y corretean por la playa. Sin embargo, uno de ellos había cogido una enfermedad mala y por las noches resultaban desgarradores los chillidos del pequeño -se oían a distancia- suplicantes la presencia de su madre, imposible por su obligada ausencia.

.....

Juan es el cabeza de una familia compuesta por él, su esposa y una hija. Trabaja de zapatero remendón, sin apenas utensilios. Desde hace unos años está aquejado de una grave lesión cardíaca, que le impide cualquier esfuerzo físico. La disminución de sus ingresos le ha obligado a ocupar una barraca. Su lesión además le impide tener derecho a la cantidad que presta el Montepío para la concesión de una vivienda a quienes se ven afectados por una orden de derribo de barraca.

Tal estado de cosas le motivó una fuerte crisis en su enfermedad y su ingreso en el Hospital por una larga temporada. Su esposa ha quedado en un estado de excitación nerviosa que le viene impidiendo el normal desarrollo de su trabajo. Quien lleva el peso de la casa es su hija, aunque su sueldo apenas si es suficiente para cubrir el importe del alquiler -750,- Pesetas- de la habitación que actualmente ocupan. Su madre me cuenta, mientras unas lágrimas indiscretas asoman a sus ojos, con palabras textuales -imborrables en mi recuerdo- ... que su hija desde hacía muchos años no sabía lo que era una ilusión.

.....

Julían y Elena son los padres de una familia numerosa de 1ª categoría, : tienen cinco hijos menores de edad. Ante la inminencia del derribo de su barraca alquilaron una habitación. Les exigieron el pago adelantado de 7 billetes (de 100 Pesetas). Tuvieron que empeñar lo poco que les quedaba. Una vez allí se encontraron que no cabían, pues en la misma había ya otra familia. Era en verano, y el padre con el hijo mayor pudieron ir a dormir a un montículo próximo. No sabían qué solución adoptarían cuando llegase el próximo mes -pago del alquiler- y disminuyese la temperatura.

.....

Recuerdo bien aquel domingo de Agosto. Eran casi las 12 del mediodía. La Misa acababa de terminar. Entró Concepción, una mujer joven, viveracha, con aire

acusador. Llevaba su pequeño (de apenas un año) en sus brazos. Venía para recordarnos que ya hacía cuatro días había sido derribada su barraca y estaba durmiendo en la calle. Llenos de vergüenza lo repetimos que se estaba buscando una solución rápida y eficaz. Que los acontecimientos habían sido tan precipitados, que habían hecho difícil resultados positivos. Lo comprendo todo muy bien -contestó- pero yo de lo que estoy cierta es que Vdes., esta noche van a seguir durmiendo en sus camas, a cubierto, mientras nosotros tendremos que vigilar que ninguno de los ratones que invaden de noche esas calles dañen a nuestro pequeño.

.....

Ante todas esas abrumadoras situaciones, - nuestra actitud intentó ser -para definirla de algún modo- la de unos "voluntarios de la Paz" en expresión del Abbé Pierre, esos intermediarios entre unos seres humanos sumidos en el silencio acusador de su miseria y la ceguera de una sociedad, que los viene ignorando.

Algunos casos pudieron resolverse, pero con soluciones muchas veces parciales y a largo plazo. Los católicos en demasiadas ocasiones llegamos tarde me decía un buen católico. A mi me parece que lo más grave es que sigamos llegando tarde en muchas situaciones apremiantes. Y sin embargo, el hilo de la Providencia - que viene sosteniendo sus existencias sigue sin romperse. El poder de Dios.

José M^a. Palom
3° filosofía

P A L E S T I N A -

L'any passat es parlava -tothom s'en va as-sabentar- d'un viatge a Palestina. Ja l'hem fet, i d'al-guna que altra anècdota fàcil ja n'hem parlat en les - nostres converses.

Podriem avui fer-ne tres o quatre reflexions, deslligades potser, més o menys interessants, subjectives... com si sortíssim de passeig, i anéssim a parar a aquest - tema.

- - - -

Tots estem d'acord que el viatjar ensenya. - Veure, moltes vegades, és el primer pas d'un judici, i - ambdós una part de la formació del propi criteri.

Viatjar sol, té la intrepidesa d'un trenca-gel, cal que facis treballar totes les teves potències - en moltes ocasions; viatjar en grup té l'avantatge de la complementació.

El nostre grup era de 8 companys, i el pro-fessor d'Antic Testament. I ambdues coses les vàrem po-der experimentar, sigui una mica: trobar-te sol pels car-rers de Beyrut, Damasc, Jerusalem o bé Atenes, encara - que només sigui unes hores per fer unes petites compres o bé descanviar moneda, té una certa emoció, i apreta - els teus pobres francès i anglès fins al màxim, per no - dir altres sentits, d'orientació, de "sitz im leben", etc; per altra banda, poder preguntar a Nar el Kalb unes da-tes sobre els assiris a un company que allà, a Barcelona, les ha estudiat en el pupitre de la teva vora, té una fa-cilitat i una sintonia força apreciables.

Si ara ens preguntem què és Orient, tampoc - us ho sabrem definir. Com abans d'haver-hi estat. Ara, - quan una qüestió caldrà explicar-la per mentalitat orien-tal -a S. Escriptura, contínuament- no podem defugir - l'associació d'idees. L'hospitalitat oriental, per exem-ple, la definirem, volguem o no, per aquell beduí que a Siluán ens va fer entrar dins de la seva tenda, i ens hi

conclusions; que si els científics se les prenen més seriosament, no ho fan pas amb més convenciment. Algunes serien St. Joan i els essenis, quan tornàvem de Kun-Ram, el "saltus Domini" de Natzaret, la composició del Magnificat per les muntanyes de Judà, els sepulcres d'Abseló Zacaries, i altres als que podria al·ludir, Jesucrist "saltem" al primer - des del Temple en algun d'aquells "vae vobis!" el Lytóstrotos, i alguna de força vivencial, com el "non erat eis locus in diversorio" meditat en un d'aquests "diversorio" orientals, a Beirut.

D'aquest carés moltes, que només podriem insinuar per manca d'espai.

Aquest és el fruit primari que jo he volgut senyalar de contacta amorós i vital; de peregrinació i d'estudi.

Ezequiel Sendrós

4º teologia

El contacte personal amb l'am-
bient i l'esperit del Prado, ha
donat peu a aquestes reflexions.
Trascendeixen la senzilla recen-
sió d'una vida: i uns fets per en-
trar en la línia d'un aprofundi-
ment viu en la nostra espiritua-
litat sacerdotal.

UNA ESPIRITUALITAT SACERDOTAL EVANGELICA: "EL PRADO"

L'Evangeli preveu les santes exageracions

Credulitat, sectarisme i mandra són tres ten-
dències naturals de l'home. Massa sovint se les canonit-
za sota les més nobles paraules.

L'Evangeli està ple de paradoxes, per les -
quals desvetlla l'esperit. El Salvador ha utilitzat una
pedagogia molt condescendent, però ha dit també: "Benau-
rats aquells qui no s'escandalitzaran a causa meva".

Hi ha paradoxes d'expressió: s'exagera per
"fer valer". Hi ha paradoxes reals. Aquestes suposen una
antinòmia: una veritat ens colpeix i una altra veritat -
l'equilibra. No és que la limiti, sinó que únicament la
situa. No direm: "Això només pot ser d'aquesta manera".
La veritat paradoxal, en el seu nivell, no és limitada.

Es per això que, la majoria de les vegades,
ni Jesús, ni Sant Pau no equilibren la paradoxa. Tenen -
menys por de l'interpretació fol·la que d'aquella que l'em-
petitirà i la privarà del seu "heroisme". (H. de Lubac).

L'Evangeli viscut literalment.

Hi ha molt diverses formes exteriors sota -
les quals pot aparèixer la santedat de la vida sacerdo -

tal. Dins la mateixa espiritualitat evangèlica, quines vides tant diferents no trobem! Sant Pau, St. Francesc d'Assís, St. Josep Oriol, St. Joan Mª Vianney, el P. - Chevrier, etc ...

Bibliogràficament pot servir: "L'Evangeli de Saul" de Bonsirven; i de George.- "Les Floretes" i "L'itinerari de l'ànima vers Déu"... "L'espiritualitat evangèlica de St. Josep Oriol": conferència del Dr. Gros en les festes de la glorificació dels sants de Barcelona.- "La spiritualité pastorale du Curé d'Ars", conferència de Mons. Ancel en el Centenari. Publicada.- "Le véritable disciple de Notre Seigneur Jésus-Christ," del P. Chevrier.

Es suficient ser evangèlic "en esperit"?

Nosaltres ja sabem que tots els sacerdots - estan obligats a imitar a Crist interiorment i exteriorment. "El sacerdot ha de viure de manera que pugui fer seves les paraules de l'Apòstol: "Sigueu els meus imitadors com jo ho soc de Crist, a fi que el seu testimoni il·lumini al món" (Pius XI, "Ad catholici").

Però és al posar-se "en contacte" amb qualsevol d'aquells sants, quan un es dóna compte que, encara que està d'acord amb l'Apòstol, és un acord més teòric que pràctic. I hom té l'impressió que no és suficient...

Es necessari millorar, perfeccionar i adaptar sempre més els mètodes pastorals. Fa falta poc a poc anar reemplaçant una pastoral que ha quedat massa - empírica per una pastoral científica. Però l'essencial és aquí? ...

IDEARI DE LA CRISI D'UN VICARI DE SUBURBIS

Feia ja sis anys que el P. Chevrier era vicari a la Parròquia de Sant Andreu, en un suburbi de - Lyon. Submergit en "la gran misèria" d'aquella classe -

obrer de la meitat del segle XIX a França - una espècie de Somorrostro a "la Barcelona" d'avui - va adquirir una verdadera popularitat degut sobre tot a la seva actuació en favor dels sinistrats en les inundacions que van tenir lloc per aquells dies de 1850.

La pràctica de "la caritat temporal"

El P. Chevrier practicà la caritat perquè - així ho fa el nostre Pare qui està en el cel, plenament desinteressat de tot resultat apostòlic, que és quan té verdader valor apostòlic. Però ell buscava la conversió dels homes i, a pesar de l'estima i afecte popular, en el seu ministeri espiritual s'hi veien uns fruits molt minsos.

L'exercici de la caritat ja era un testimoni cristià. Però no era suficient. També, en efecte, es troben fora del cristianisme, exemples d'ajuda desinteressada. Per un dó de si verdaderament generós, atreuen la simpatia a l'Església, de la mateixa manera que els comunistes sincers atreuen al seu partit aquells a qui han socorregut de les seves misèries. Però l'Església no és un partit al qual un pot adherir-s'hi d'una manera temporal: és la família dels fills de Déu.

L'essencial de l'apostolat.

Un sacerdot no és un altre Crist si no procura alleujar els sofriments dels seus germans, si no es fa servidor de tothom. Però l'essencial de l'apostolat no pot canviar: "Nosaltres estarem consagrats enterament a l'oració i al ministeri de la paraula". (Act. VI, 4).

No n'hi ha propu amb conduir als fidels a descobrir ells mateixos les veritats de la fe a partir de les exigències de la vida, car cal també que el sacerdot plantegi senzillament el problema de l'espiritual,

el problema de Déu i es dediqui a l'ensenyament directe del Misteri cristià. No pas que només s'hagi de predicar el Kerigma; ni s'ha de confondre tampoc la predicació amb el Sermó del diumenge, i menys encara ha d'absorbir tota l'atenció "la pràctica": sagraments i assistència a Missa. La pràctica vindrà naturalment quan hi hagi fe a les ànimes; del contrari és una càrrega de la que aviat un se n'allibera.

La predicació de la Paraula

La predicació és la paraula de Déu sembrada en les ànimes. Sacerdots sempre, nosaltres debem predicar per tot arreu - "publice et per domos" - a on hi descobrim l'ocasió de que els homes puguin sentir la crida de Déu. I així com Jesús, una vegada en contacte amb els homes, els hi parlava (d'una manera molt senzilla) del Regne de Déu, d'aquesta vida divina que Ell els hi havia vingut a donar, i sobretot del seu Pare que els estimava tant i que no volia sino anessin i estiguessin amb Ell...

Així el sacerdot ha de parlar molt simplement de Jesús i de l'Evangeli; no pas en "predicació gran i sol.lemne" sino en "instruccions senzilles i familiars"; arribar, tant com sigui possible a la conversa entre el sacerdot i els fidels, car la conversa és la manera més senzilla i més fàcil de comprendre's.

I ja que la gent no ve a nosaltres, és necessari que nosaltres l'anem a buscar...

Còm posar el problema de Déu?

Tota conversió, suposa ser conscient dels seus pecats com ofensa a Déu; comporta també l'orientació de tota la seva vida vers Déu.

Nosaltres no tenim a la nostra disposició la gràcia dels miracles. I fins i tot un es pot pregun

tar, quina acullida tindrien els miracles en aquesta generació científista i incrèdula a la qual perteneixem. - Això no és cap impossible. "Amb tot i haver obrat davant ells tants miracles, no creien en Ell." (Io. 12,37 començant a Is. 6, 9-10). Sens dubte els miracles tenen un valor apologetic indiscutible però suposa ja la bona voluntat en els testimonis. Els miracles eren necessaris per acreditar la missió de Jesucrist i nosaltres hem de predicar sempre el seu valor històric i el seu valor abso- lut. Però nosaltres hem de guanyar-nos els homes perquè escoltin la nostra predicació i per acollir-la amb bona voluntat.

La crida de Déu (vocació)

Va ser precisament durant la nit de Nadal de 1856, tot meditant davant el pessebre, quan Jesús va mostrar al P. Chevrier en una llum més intensa, la seva caritat infinita vers els homes, els seus abatiments en l'humilitat i el seu amor a la pobresa. Compregué que estava cridat a una vida més perfecta, més evangèlica i més apostòlica; "Em vaig dir: el Fill de Déu ha baixat per salvar els homes i convertir els pecadors. Llavors jo em vaig decidir a seguir a Nostre Senyor Jesucrist de més aprop, per fer-me més capaç de treballar eficaçment per la salvació de les ànimes".

Redescobriment del gran medi apostòlic.

Es aquí que el P. Chevrier proposa el gran medi, aquell amb el qual St. Joan Baptista havia atret a les multituds jueves al Jordà, el mateix que St. Pau emprava durant tota la seva vida apostòlica: l'exemple d'una vida de tal manera entregada als altres que no s'ex- plica més que per Déu.

Vosaltres sou la llum del món...

Heus ací com ell explica les paraules evangèliques: "Vosaltres sou la llum del món..." "Nosaltres hem de brillar en el món per la nostra llum, es a dir - pels nostres exemples i per les nostres virtuts". Un veritable apòstol de Crist no es pot accontentar d'evitar l'escàndol, sino que ha de fer desaparèixer tot el que sigui obstacle per la conversió dels homes. Aquest era el principi de St. Pau: "Nosaltres tot ho soportem per tal de no posar cap obstacle a l'Evangeli de Crist" - (1 Cor, 9, 12). I també: "Si un menjar escandalitza al meu germà, no menjaré carn eternament, per a no escandalitzar el meu germà" (1 Cor, 8,13)

I el P. Chevrier ha mirat simplement Jesús, el Verb Encarnat, el Mestre de tot apostolat per actuar com Ell. Ara bé, per salvarnos, el Verb "s'es fèt carn i ha habitat entre nosaltres". En efecte per salvar a - algú, és necessari primerament anar a ell, atansar-se a ell (no és necessari literalment), fer-se proper el més possible. Es per això que Jesús s'abaixà tant com va poder, fins els extrems limits de la pobresa i de la humiliació, a fi que ningú li pogués dir: "Vos no us haveu abaixat fins a mi". El sacerdot haurà, doncs, de renunciar a un gènere de vida que el col·locaria més o menys dins la classe burgesa; ha d'adoptar un tipus de vida - humil i pobre, a fi que els pobres es sentin molt aprop d'ell. El P. Chevrier deia: "Unicament serà pel desprement i la pobresa que nosaltres trobarem el nostre - lloc en el cor dels pobles"... El sacerdot ha de ser el consolador, l'amic dels pobres; però perquè els pobres puguin atansar-se-li sense temor, s'ha de fer pobre com ells."

"Nosaltres hem de practicar les virtuts oposades als vicis del món; i com més corruptut estigui - més l'hem de colpir per les nostres virtuts oposades. - Com més estimi el món el luxe i les riqueses, més hem - d'estimar i practicar la pobresa. Com més estimi el benestar i el comodisme, més hem de brillar per la mortificació i la penitència." Etc.

... fins a les últimes conseqüències

El P. Chevrier vivia en plena massa obreira, coneixia les objeccions populars. Ja no perdrà el temps en discutir per saber si l'objecció era justificada o no, sinó que, en la mesura que l'obediència li permetrà, suprimirà les ocasions que donen pretext a l'objecció. Per exemple: No es creu en el celibat del sacerdot: suprimeix la majordona i posa vidrieres a les portes. No es creu en la mortificació: fa menjar simples i frugals. No es creu en el desinterès: reconeix el dret de percebre els arancels, però per la seva part de bona gana hi renuncia. El Papa Pius IX a qui va sotmetre aquesta última qüestió va dir-li: "l'obra és bona, però abans d'aprovar-la, fa falta que els bisbes en donguin testimoni de l'oportunitat i dels bons resultats." Etc. El principi general sempre és el mateix: procurar evitar radicalment totes les ocasions d'allunyar els homes de Jesús. I per aconseguir-ho: "cal donar-se a sí mateix en espectacle al món, habitant en un estable, vivint en una creu i deixant-se menjar cada dia, com Jesucrist. Llavors - paradoxalment - es convertirà el món" (Chevrier). Perquè "només hi ha una manera de donar-se a Déu en l'exercici del renunciament i del sacrifici: és donar-se del tot, sense guardar-se res per sí mateix" (Rector d'Ars)

Fundació del PRADO

El P. Chevrier no és pas un home que s'accontenta amb projectes. Vol viure en una vida evangèlica però en el ministeri parroquial, vivint al mig de la gent que ha de convertir. Com es pot fer això a l'any 1856? Demana el consell del St. Rector d'Ars, - resa i ... ben aviat es dona compte que la vida evangèlica i l'apostolat "missioner" (l'Acció Catòlica - especialitzada per exemple) necessiten normalment l'aquant de la vida comunitària. Fa falta una força heroica i veritablement sobrehumana per poder viure una

vida de deixeble de Crist, quan s'està sol. Un Rector d'Ars (i el nostre sant beneficiat del Pi) han sigut capaços de fer-ho, però, qui pretindrà tenir la força d'anima d'ells?

El P. Chevrier fundà l'associació dels sacerdots del PRADO: per viure plenament la vida evangèlica i en el ministeri i apostolat parroquial (mes amb preferències pels més pobres). Els sacerdots del PRADO no volen cap privilegi respecte a l'autoritat episcopal; l'únic que li demanen és poder fer vida de comunitat.

(PRADO: nom d'una sala de ball de molt mala fama en els suburbis de Lyon, que va comprar el P. Chevrier i convertí en el primer centre de la neixent associació sacerdotal).

Des de l'any 1957, va adaptar-se a les normes de la Constitució Apostòlica "Provida Mater Ecclesia" per els Instituts Seculars.

Les Comunitats del PRADO no són únicament una simple associació espiritual; no tenen per únic fi l'assegurar als seus membres la seva santificació personal, sinó que els pren també en tota la seva vida d'apostolat evangèlic. El rector de la Parròquia és al mateix temps superior de la comunitat sacerdotal del PRADO.

EVOLUCIO DE LA VOCACIO

El principal motiu de la vocació a la vida evangèlica del P. Chevrier va ésser com ja hem vist, per una major eficàcia apostòlica.

No obstant progressivament apareix una evolució: els primers motius permaneixen però se n'hi ajunten d'altres d'un ordre més elevat i plenament sobrenaturals. Inicialment veia les ànimes per portar-les a Crist i després veu més directament a Crist al qual hi vol portar les ànimes. L'amor de Jesús pren efectivament el primer lloc en la seva vida sacerdotal.

Llavors l'entrega a les ànimes no s'arrisca de perdre's, encara que hi hagi dificultats i fracassos. Els qui resten en el primer estadi perillen de veure disminuir el seu zel a mesura que l'experiència de la vida els hi mostri les dificultats del ministeri sacerdotal. Aquell qui realitza el "mihi vivere - Christus est" ja no té res a temer.

Inclús la mateixa iniciativa massa independent de Déu, que feia treballar per Déu com si no es dependués d'Ell, poc a poc es substitueix per una pertinença més completa a Crist del Qual s'és l'instrument. Es lliura totalment a l'esperit de Déu per fer l'obra de Déu.

Poc a poc, també, el deixeble de Jesús comprèn millor el paper del sofriment, sobretot des del punt de vista de la purificació de l'ànima i de la redempció. La por al sofriment desapareix al mateix temps que l'amor augmenta. Tota por s'esvaeix per aquell qui estima. "De què tenir por? - deia el P. Chevrier - de passar fam, de ser perseguits, o despreciats? Només és per això? Aquell qui estima Jesucrist pot tenir por de res? En una paraula, "quan s'estima a algú sincerament s'és feliç de seguir-lo, de veure'l d'escoltar-lo i d'imitar-lo en tot". L'amor que guia el veritable deixeble de Jesucrist - segons el P. Chevrier - és un amor transformant: "Imitar Jesucrist heus ací el meu únic fi, el fi de tots els meus pensaments, l'objecte de tots els meus pensaments i desitjos".

Però no és una follia la observança literal de l'Evangeli? Pobres homes com som, no és un disbarat volguer imitar al mateix Verb de Déu? Potser si, però el P. Chevrier no hi pensa, ell simplement s'ofereix a l'impuls de l'amor: "Si teniu necessitat d'un pobre: aquí em teniu. Si teniu necessitat d'un foll, - aquí em teniu. Aquí em teniu, oh Jesús, per fer la vostra voluntat. Sóc tot vostre".

EL TREBALL DE FORMACIÓ DEL VERITABLE DEIXEBLE DE JESUCRIST.-

Ser deixeble de Jesucrist, és esdevenir, - per l'Esperit Sant, un altre Crist, no únicament pels seus poders sinó també per les seves virtuts. Es necessari arribar a la semblança total interior i exterior, afectiva i efectiva, en la pregària i en l'acció.

D'aquí neixen dos plans simultanis de treball, de configuració amb Jesucrist. Amb el seu esperit: per l'estudi i l'oració; i amb la seva conducta: utilitzant "la Revisió de vida" com el principal instrument d'aquesta tasca educadora.

L'ESTUDI DE L'EVANGELI

Fundat en una interpretació correcta i clara del sentit literal de l'Evangeli, no es queda aquí, sinó que busca el seu sentit espiritual.

Esperit i Vida.

Les paraules consignades en l'Evangeli són sobretot ESPERIT I VIDA. No es la història d'un mort, sinó del VIVENT: tot el que ha dit i ha fet, per l'Evangeli, ens és present. Es únicament el mode de presència el que canvia. La Seva Paraula no ha perdut gens del seu dinamisme i eficàcia: "L'Evangeli és una força de Déu per a la salvació de tothom qui creu" (Rom. 1,6)

Disposicions espirituals

L'eficàcia espiritual i apostòlica del nostre estudi depèn en definitiva, de la nostra fe en Jesús fonament de la nostra vida; de la nostra generositat en acceptar-lo com a model; de la nostra espe -

Estudi - Oració

Una vegada acabat l'estudi, queda per fer el principal. En efecte, les idees per més elevades que siguin, no són suficients per evangelitzar la nostra vida i configurar-la a la del Nostre Mestre. Es necessària l'assimilació vital i la pràctica. I tot això es conseguirà per l'oració.

L'Evangelí en la pastoral

Diu el St. Rector d'Ars que, el mitjà més segur per encendre el foc de l'amor en el cor dels fidels és explicar-los-hi l'Evangelí, aquest llibre on l'amor de Nostre Senyor es manifesta a cada ratlla. Però per aconseguir això cal que els misteris de la vida de Nostre Senyor ens siguin tan familiars que poguem parlar-ne com una cosa que ens és pròpia, com la gent del món parla de les seves coses. I això només succeeix quan hi ha una assimilació personal del Misteri de Jesús.

LA REVISIO DE VIDA

El més important és la seva orientació i finalitat: La conformitat de totes les coses en Nostre Senyor Jesucrist. I siguin els que siguin els fets de vida revisats i la diversitat de punts d'aplicació, no obstant l'objectiu de fons sempre és el mateix: la nostra conversió a Déu, l'esforç del deixeble per imitar a Crist.

El veritable resultat de l'oració i l'estudi no es mesura per "les elevacions espirituals" ... "Estimar a Déu no és ser fidel en accomplir una part dels nostres deures, tot descuidant-ne d'altres. El bon Déu ho vol tot! No val dir únicament de paraula: - Déu meu, us estimo! Estimar a Déu de tot cor, amb tota la nostra ànima i amb totes les nostres forces, és pre-ferir-lo a tot... i l'única manera de ser agradables a

dència, humilitat-magnanimitat, esperit actiu i total - subjecció als qui tenen la responsabilitat del govern, paciència activa, Amor en totes les nostres reaccions, sigui en el callar o en l'increpar, en el sofrir o en el combat actiu. Etc.

Pràcticament la Revisió de vida podrà tenir diferents punts de partida: l'estudi espiritual de l'Evangeli, fets de vida, revisió sistemàtica de les activitats sacerdotals a la llum de l'Evangeli, etc. - Pot realitzar-se tant individualment, com amb el director espiritual, en equip, o en els consells del Seminari (tota la comunitat o per cursos).

Apart de la dificultat de l'anàlisi del comportament i de les situacions, la dificultat més gran està en la veritable sinceritat (davant de si mateix i davant dels altres), en la generositat espiritual i en l'abandó humil a l'ajuda dels germans. Això no s'adquireix més que per l'amor a Nostre Senyor Jesucrist. I també per la recepció freqüent del sagrament de la Penitència, car la gràcia pròpia d'aquest sagrament és precisament enfortir en nosaltres la nostra vida de Jesucrist.

Sens dubte que la manera de confessar-se no és indiferent a aquest resultat. Hi ha dues maneres de confessar-se: respecte a la llei i al deure en abstracte, o en relació a "Algú". No cal dir que, seguint la línia de la Revisió de vida, és preferible expressar-ho tot en relació a Nostre Senyor Jesús: car això incloueix tot el reste.

CONCLUSIO

St. Pau ha dit: "Grec amb els grecs, jueu amb els jueus"; i no ha dit: "Antijueu amb els grecs, antigrec amb els jueus". Ha dit: "Jo m'he fet tot a tots"; i no ha dit: "Jo he pres els prejudicis i les passions de tots". Ha dit: "Per guanyar-los per Jesucrist"; i no ha dit: "Per deixar-me guanyar als seus valors humans".

Però veritablement ell diu: "Grec amb els grecs i jueu amb els jueus", i això és tot el contrari de l'indiferència i del despreci de qui canvia de llengua i de costums, segons els ambients i les circumstàncies, sense mai combregar de cor amb aquells de qui pren les aparences... L'activitat fonamental de l'Apòstol, imita a la de Jesús, de qui St. Pau encara deia: "En Ell només hi ha que el Sí". (H. de Lubac).

"Tots estan preocupats de la descristianització progressiva del nostre país. Es cerquen formes més adaptades - està molt bé - Sembla no obstant que s'ha d'apuntar molt més lluny. Es necessari tornar, qualsevol que siguin les formes adoptades, a un apostolat veritablement evangèlic que s'encarni en tot i ho vivifiqui tot. Només es pot titubejar perquè és un apostolat terriblement exigent...

Són falsos els dilemes que a vegades es presenten al sacerdot; no es tracta d'escollir entre l'aspecte espiritual i l'aspecte temporal del seu apostolat; entre les ànimes i les obres; entre l'acció apostòlica i la cura de l'Església; entre els militants i la massa; entre el bon feligrès i els no cristians, etc. Les opcions, en quan són exclusives, no estan conformes a les exigències d'una veritable espiritualitat pastoral. Es tracta de jerarquitzar, confiar el més possible als laics les qüestions tècniques, i animar totes les diverses activitats.

Per reeixir, cal remontar-se fins a Déu. Només un sacerdot veritablement fidel a l'oració (tenir "sentit de Déu"), i animat sobretot per l'amor a Déu, podrà organitzar la seva vida sacerdotal per afrontar les diverses obligacions sense traïr-ne cap." (Mons. Ancel).

- Fins a quin punt estem convençuts de tot això?
- Amb quins medis eficaços comptem pel dia de demà?
- Podria ser motiu d'un diàleg ...

